

Oglaš, pripozlana izd.
tiskaju i računaju se na temelju
stičnog cenzura ili po dogovoru.

Novi za predsjednik, oglase itd.
Koji se ne raspisuju ili polozaju
na administracijsku listu u Puli.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbljuži
postu predsjednika.

Tko list na vremenu ne primi,
neka to javi odpravnici u otvorenem pismu, za koji se
za plaća postišta, ako se izvane
napiše: »Reklamacije.«

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 34.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

...Slogom rastu male stvari, a rastu i sve pokvarci... Naredna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stipeo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krimpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Lestvu

Iz carevinskoga vjeća.

Beč, 9. juna 1901.

U sjetnici 1. juna, o kojoj sam po-
slednji put kratko izvještio, bile su pri-
hvateće i u trećem čitanju dvie zamaskane
osmose, mizane ona o investicijah za žel-
jevnice i ona o gradnji vodnih puteva i
uredjenju rieka. Te osmose zahtjevaju
ogromne sredstva u više godina. Njimi stupa
ova polovica monarhije u novu dobu,
dobu rada na gospodarskom polju. Njimi
se je zastupniku kuća preobratio i ob-
strukcionističke u rada. To je tako reku-
jeska, za koju je zagrizla zastupnička
kuća, da pak i druge poslove obavlja. Ve-
lika većina zastupnika nije se mogla pro-
tiviti tim osnovama već za to, što bi inače
njihovi izbornici bili proti njim.

Iza toga prešlo se je na razpravu o
privremenom proračunu u za dru-
gu polovicu tekuke godine 1901. Već tu
se je pokazao dobar upir onih dvih prije
navedenih osnova. Već teči, četiri godine
nije se razpravljalo ni redovito ni pri-
vremenoga proračuna. Sada eter se je
moglo razpravljati bar privremenom prora-
čunom, i to doista mirno i stvarno. Stranke
su se dogovorile, da od svake govoru po
jedan zastupnik i srećkale su kojim redom
da govoru.

Najprije je govorio zast. Wolf u
ime njemačke stranke. On je
proti proračunu, jer i ova vlada, kao i
sve dosadanje, radi, nesvjestno na-
to, da se iz Austrije stvari ultramontanska slavenska država, da bude pak
u prilog Rimu, katoličkoj crkvi, kao klim
proti protestantskomu njemačkomu carstvu.

Iza njega govorio je prvi govornik
za proračun, zast. dr. Loecker, u ime
njemačke pučke stranke, sada
najjače njemačke stranke u parlamentu.

Pristaše te stranke nisu prestali obstrui-
rati za to, jer bi se bojali absolutizma,
koj je prieđe; oni nebi bili krivi da se
to dogodi. Oni su samo branili svoje i
pokazali, dokud mogu vlade ići, odnosno
dokud nesmjedu doći, ako hoće da Niemci
dozvole miran rad. Izmirenje sa Česi bilo
bi za želiti, ali Niemci neće da već dalje
ništa popuste od svojih dobara i svojega
posjeda. Kako se je u starim, rimskim,
vremenih u tog, tako se sada u naborih
sudjelje našega (njemačkoga) puka sakriva
strašan rat, tako se u njoj sakriva i mir.
Sadjanja vlada, i budući vlastodržci, nek
zabiraju što smatraju za shodno.

Drugi govornik proti bio je dr.
a včar u ime jugoslavenskoga kluba
Slovenca i Srba. Oni će glasovati
za proračun, jer stoje na stanovistu, da
se državi daje što treba za svoje potre-
boce. Tim pak nije rečeno, da su za sa-

danju vlada. Oni neimaju u nju povje-
renja, pro jer se bladro ili čak mržnjom
poneša napraviti najpravednijim i najnuž-
njim zahtjevom našeg naroda, drugo
jer medju Slovenci podupire klerikalnu
struju. Oni nisu muščari, da bi slaven-
ski znali isto što klerikalno. Oni
sanjaju o velikoj slavenskoj liberalnoj
stranki. Austrija, ako hoće da u buduće
obstoji, neima se vladati ni njemački ni
slavenski nego liberalno.

Dr. Scheicker govor u imu kr-
sćanskog socijalne stranke. On
se raduje, da parlament ipak radi, premda
u njem još praha, i premda se svrne
nje prenega, a tim i netemeljito radi.

Narodni česki socijalni demokrat Choc govor češki, u imu
svojih malobrojnih drugova. Oni će glasovati
proti proračunu. I sadjanja vlada, ili
pojedini ministri, učinili su mnogo toga
proti českemu narodu, radi česa morudu-
oni glasovali proti njim i proti proračunu.

Dr. Baernreither, u imu njemačkih
veleposjednika, bivši ministar trgovine,
radi, govorio je i o litjeo
od sebe odgovornost za to, što
parlament nije mogao raditi zadnjih godina.
Vlade su krive, jer su tobože na-
nike kritika Niemcem. Oni stoje sada u
koj i prije na svojem Duhovskomu pro-
gramu. Oni će glasovati proračun već i
za to, da ne dodje na vladu § 14. Oni će
ga glasovati, jer se nadaju, da će u ne-
daleko vremenu moći sa pouzdanjem u
vladu glasovati njoj proračun.

Zast. Rieger u imu socijalnih
demokrata neima vjere u odnosaje u
parlamentu. Gross je već govorio o nje-
mačkom državnom jeziku, a Herold će
stalno o českom državnom pravu. Dok se
ne napusti toga jednoga i drugoga, i još
mnogo čega zastarjelog, neće biti bolje.
Same na temelju socijalno-demokratičkih
načela može biti bolje. Završuje sa izre-
kom koja glasi: „Smijte nam se, prezirite
nas, to mora proti; mi nedolazimo žeti,
nego sijati“.

Opšt. Treuinfels u imu nje-
mačke katoličke stranke, veli,
da će glasovati za proračun. On se ra-
duje poboljšanim odnosom u parlamentu,
al neveruje pravo, da li će se uzdržati.
Treba bolji poslovni red, da se ne obnove
odstranili 41, premda se je blago postu-
palo. U velikom dielu govoru tuži se na
postupak policije proti Talijanom.

To sve je „trčanska talijanska zvezda“
imao napisano. To sve je citao njekim
predstavljackim načinom, a njegovi dru-
govci poglavito oni iz Istre, Bennati, Bar-
toli, Polesini, Rizzi, u imu kojih je tako-
dje govorio, su mu povlađivali i na svrsi
plješkali. Ono nije male drugih zastup-
nika, osim Talijana, što su ga slušali, pra-
tili su ironičkim smješkom njegov govor.
Njekto mu je na njekomu mjestu čak do-
vukuo: kom edjanti, na što je Hor-
lis nego odvraćao: nije to komedija,
nego tragikomedija. Njegova figura,
njegovo čitanje, njegovi navodi, nisu
mogli kod onih koji i malo poznaju
stvari, pobudit drugo čuvenstvo nego zvonki
smeh i ironiju. Ozbiljno ga nije mogao
nikad proti njemačkomu narodu u Austriji
vladati; mi nećemo vladati proti nijednom
narodu ove države, mi hoćemo pravednost
prema svim narodom“.

U prilog pučanstva Istre nije rekao
ni riječ, prem je govorio takodjer u imu
Bennata, Bartola, Polesina i Rizza.

Ni ovđašnje novine nisu Hortisa
uzeli ozbiljno. „Reichswehr“ od 2. juna,
ocijenjujući govore navedenih govornika,
pošto je progovorila ob ostalih govornicih,
završila je ovaku svoju ocenu: „A sada
njesto posve aparčnoga. Gospodin Wolf
pošalio se je, kad je izrazio svoje nepo-
vjerovanje vladu za to — jer nepodupire
odtrgnuće od Rima, a trčanski zastupnik
dr. Hortis podizao je groznom načinu
tužbu na tužbu proti državnim organom,
jer neće da se postave u službu — irre-
dente“.

Ispozivao ga je takodjer ministar-
predsjednik kako ćemo skoro viditi.

Ponedjeljak dne 8. juna nastavljala
se je razprava o proračunu.

Toga dana, u večer, govorio je dr.
Gross u imu njemačke liberalne
stranke. Poput Loeckera je i on litjeo
od sebe odgovornost za to, što
parlament nije mogao raditi zadnjih godina.
Vlade su krive, jer su tobože na-
nike kritika Niemcem. Oni stoje sada u
koj i prije na svojem Duhovskomu pro-
gramu. Oni će glasovati proračun već i
za to, da ne dodje na vladu § 14. Oni će
ga glasovati, jer se nadaju, da će u ne-
daleko vremenu moći sa pouzdanjem u
vladu glasovati njoj proračun.

Zast. Rieger u imu socijalnih
demokrata neima vjere u odnosaje u
parlamentu. Gross je već govorio o nje-
mačkom državnom jeziku, a Herold će
stalno o českom državnom pravu. Dok se
ne napusti toga jednoga i drugoga, i još
mnogo čega zastarjelog, neće biti bolje.
Same na temelju socijalno-demokratičkih
načela može biti bolje. Završuje sa izre-
kom koja glasi: „Smijte nam se, prezirite
nas, to mora proti; mi nedolazimo žeti,
nego sijati“.

Opšt. Treuinfels u imu nje-
mačke katoličke stranke, veli,
da će glasovati za proračun. On se ra-
duje poboljšanim odnosom u parlamentu,
al neveruje pravo, da li će se uzdržati.
Treba bolji poslovni red, da se ne obnove
odstranili 41, premda se je blago postu-
palo. U velikom dielu govoru tuži se na
postupak policije proti Talijanom.

To sve je „trčanska talijanska zvezda“
imao napisano. To sve je citao njekim
predstavljackim načinom, a njegovi dru-
govci poglavito oni iz Istre, Bennati, Bar-
toli, Polesini, Rizzi, u imu kojih je tako-
dje govorio, su mu povlađivali i na svrsi
plješkali. Ono nije male drugih zastup-
nika, osim Talijana, što su ga slušali, pra-
tili su ironičkim smješkom njegov govor.
Njekto mu je na njekomu mjestu čak do-
vukuo: kom edjanti, na što je Hor-
lis nego odvraćao: nije to komedija,
negoo tragikomedija. Njegova figura,
njegovo čitanje, njegovi navodi, nisu
mogli kod onih koji i malo poznaju
stvari, pobudit drugo čuvenstvo nego zvonki
smeh i ironiju. Ozbiljno ga nije mogao
nikad proti njemačkomu narodu u Austriji
vladati; mi nećemo vladati proti nijednom
narodu ove države, mi hoćemo pravednost
prema svim narodom“.

Iza njega govorio je ministar-
predsjednik Koerber. On, upra-
vila su svoju moć u službu domovine,
bit će dok bude na svojem mjestu neu-
tridiv u tom, da zagotovi ustavno življene-
ja, da zakon dobije svoju važnost za i proti
svakomu, da čuva koliko je da njega
ugled zastupničke kuće, da vodi upravu
prema zahtjevom vremena dobrohotno i
čvrsto. „Mi (on i njegovi drugovi) nećemo
nikad proti njemačkomu narodu u Austriji
vladati; mi nećemo vladati proti nijednom
narodu ove države, mi hoćemo pravednost
prema svim narodom“.

U prilog pučanstva Istre nije rekao
ni riječ, prem je govorio takodjer u imu
Bennata, Bartola, Polesina i Rizza.

na Hortisa. Taj zastupnik pete kurije
Trsta veli, da će glasovati proti proračunu,
jer da Talijane u Trstu vlada toli pro-
ganja, i da ima za nje u pripravi samo
policiju i državno odvjetničvo. Ja pitam,
veli ministar-predsjednik, je li drugi željne
spoj sa Trstom takodjer policijska
mjeru? Hoće luke radnje koje imaju
dignuti razvoj Trsta policijski organi sa-
graditi. Nećini mi se da bi bilo tako spe-
cifičnoga proganja, jer ima jednakih
pritužbi i sa strane govornika njemačke i
slavenske narodnosti. Vlada nije dala nik-
akvoga posebnoga napukta za Trst, ona
se trudi da svuda štiti zakon.

Talijanskim zastupnikom Tirola od-
govorio je, da će se glede njihovih za-
htjev o autonomiji dati štograd učiniti u
Tirolskom saboru, al nikad se neće tako
daleko idti, da bi se pokrajina dijelila. Ona
bijas i mora uvećati ostala jedina.

Zastupnikom najjužnije kranovine
Dalmacije veli, da vlada poznaje samo
razpravu o austrijskih odnosaši i stvarih.

Odgovarajuć Wolfu, odnosno onim
koji se tuže na njegovu i njegovih dru-
gova agitaciju, veli, da neima pogibelji za
katoličku crkvu. Njezina moć nad srci je
tako velika i briga za nju je u lako slal-
nih rukih, da njoj nijedna agitacija ne
može skoditi.

Zeli da se trajno izmire dvije najjače
stranke, Niemci i Česi.

Neće dozvoliti da nastane manjak u
državnom gospodarstvu.

U imu hrvatsko-slovenskoga
kluba podao je izjavu zastupnik vit-
Vuković, u koj je označio njegovo
stanovište. Iz te izjave izlazi za danas
samto, da se u njoj zahtjeva, nek vlada
svrati osobitu pozornost na narodne i po-
litičke odnosašje u južnoj Štajerskoj, u
slovenskih dijelovih Koruške, i u Primorju,
i poprine shodna, da preslane nezauš-
zeno i žuhko zapostavljanje Slavena na
jugu u narodnom obziru po radikalnih
njemačkih i talijanskih živiljih, i da se i
kod nas končano oživotvoi ravnopravnost i
ravnopravljnost.

Zast. Barwinski govorio je u imu
slovačkog centra, al samo ob
odnosaši Rusima u Galiciji.

Zast. dr. Herold govorio je u imu
Mlađečha. Koerber je spominuo,
sto je i u njegovom današnjem govoru
spomenuo napose Niemcu a napose ostale
narode. Razni Niemcem, naročito Loe-
ckeru i Grossu opazio je, da po njihovih
govorilima neće doći do željenoga mira. Česi
su pokazali i svojom obstrukcijom, da su
jednako valjni Niemcem. I oni nose u
svom krušu rat i mir. Od drugih oviši,
da li bude jedno ili drugo.

Slijedećeg dana, dne 4. juna, govorio
je još Czaykowski u imu poljskoga
kluba, Bomba u imu njeki drugih Pol-
jaka, Komanczuk u imu nevladinih Rusi i
Lupul u imu Rumunja.

Poslije više izpravaka, i pošto je go-
vorio takodjer izvestitelj o proračunu dr.
Kathrein, bio je proračun prihvaden sa
velikom veđinom glasova. Naši zastupnici
prema njeki drugih govornika, prešao je-
su se većinom uzegli od glasovanja.

Zast. Biankini u formi stvarnoga izpravka, odgovorio je žestoko ministru-predsjedniku na ono, što je reko ha adresu dalmatinskih zastupnika.

* * *

Tečnjem proračunske razprave postavio je naš zastupnik Spinčić rezoluciju, u kojoj se poziva vladu, da započne sa raznim djelima vlasti poznatim, u svrhu, da se učini kraj žalostnomu stanju u kojem se nalazi pučanstvo Iste, naročito u predjelih, u kojih stajaju izključivo ili po velikom dielu Hrvati i Slovenci. Ta rezolucija bila je dne 4. juna odzaknana proračunskom odboru. (Donieti ćemo tu rezoluciju u cijelosti. O. Ur.).

* * *

Isti zastupnik Spinčić sa drugovi upravio je dne 1. juna upit na ministra bogoštovja i nastave „radi odmjeranja školskih taksa u občini Kastavskoj“.

* * *

U sjednici 3. juna odgovorio je predsjednik verifikacionog odbora grof Serényi na upit zast. Wrabetza, da li je voljan raditi na to, da članovi tog odbora brže rješavaju pridjeljene njim pretestovane izbore. Rečeni predsjednik je među ostalim rekao, da će moliti svoj izvjestitelje, da izruečene njim izborne spise ovoga ljeta prouče i tim prije odboru na razpravu daju.

Ste čuli gospodin Bartoli, koji imate izpitati spise o izbornu važegu druga dr. Rizzi?! Zar nećete nuždu, da ili dokazete, da je vaš drug Rizzi zakonito izabran, ili da rečete: nije zakonito izabran, valja da ide kudi; čast moja ni Talićana ne podnosi, da sjedi u carevinском viču dr. Rizzi, pošto nije zakonito izabran. Tako bi po mojoj misli imao utinuti svaki čovjek koji drži do časti svoje, svojih drugova i svoje stranke. Da li i vi ste držite do vaše časti, do časti svojih drugova, i svoje stranke?! Pokažite skoro, inače...

* * *

U večernjoj sjednici zastupničke kuće dne 4. juna postavio je zast. Spinčić sa drugovi, prešan predlog za podršku onim u Pazinsčini i Motovunčini, koji bi jahu dne 30. maja t. g. grozno ošticeani tucom.

* * *

Dne 5. juna dovršio je poljodjelski odbor razpravu o „zakonskoj osnovi gledi zadruge za poljodjelce“. Tom prilikom bila je jednoglasno prilivačena rezolucija zastupnika Spinčića, kojom se c. kr. vlasta poziva, da podnošajući tu osnovu zemaljskim saborom nastoji o tom, da se zadruge diele po narodnosti u onih pokrajinh u kojih obitavaju razne narodnosti. Članovi odbora, i najžešći Niemci, smatrali su zahtjev te rezolucije kako posev naravam.

Markiz i barun Polešini, koga su Talićani izbrali za taj odbor, toliko se je briuno zanj, da nije ni u sjednice dolazio.

Izvjestitelju je rečeno osnovu Povšetu izrekoje da odbor jednoglasno zahtevalu na njegov odnosni trud.

* * *

Delegacije razpravile su ovoga tjedna celi proračun. Zaključiti će se ponedjeljak dne 10. U austrijskoj delegaciji dr. Kramár, u ugarsko-hrvatskoj podpredsjednik hrvatskoga sabora delegat Franciscus, podali su „molbe občine Kastav za podršku gradnje ceste Klan—Paka“ iz vojnegog proračuna.

* * *

U austrijskoj delegaciji podnjo je delegat Kaftan sa drugovi upit na ministra izvanjskih poslova, „radi ostavine početnog Josipa Marota iz Kastavčine“, umorenoga još 17. aprila 1899. u Quetzaltenago u srednjameričkoj republici Guatema.

* * *

Isti delegat Kaftan osvrnuo se je kod razprave proračuna c. i kr. mornarice na „njene stvari, koje se tiču našega naroda i naših ljudi“ narocito u Puli.

Gover predsj. Vjekoslava Spinčića

čko su zbog toga neizmjerno stradali, ipak su na posjedku pobjedili.

Nije moj zadatok, da Vam ocrtam djelovanje našega ravnateljstva u prošlosti upravnog godišta, to će već smatati gospoda tajnik i blagajnik. — Ja hoda tek da se posvrem na nekoje prilike, da se bolje istakne važnost, što ju naša družba ima u ovoj našoj nezrenoj zemlji.

(Konačni pljesak.)

Ist. Štava skupština!

Cjenjene gospodje i gospodice!

Štovana gospodo!

Svemu je dan, — što se sto po osmi put suslajemo u našoj Opatiji kao drugi benici sv. Cirila i Metoda. Ponajprije sašasmo se u crkvi, da se pomolimo Bogu i da sazovemo Duha Svetoga i zamolimo za zagovor zastupnika naše družbe — sv. Cirila i Metoda. Sada smo eto na okupu ovđje u opatijskoj „Zori“, u toin krasnom hrvatskom domu, koji si je osnutkom svojim uzeo za geslo divne stihove nemuloga našega Prerada: „Zora puca... bit će dana!“

Konstatujući da nas ima upravo i lep broj članova — očvaram današnju skupštinstvu.

Čast mi je da Vam predstavim zastupnika c. kr. vlade, c. kr. kot. komesara g. baruna Schmidta Zabrijeva. Osobitom pak radošću gledam ovđje prisutnoga dnevnog pokrovitelja naše družbe presvjetloga g. dr. Dinku Vitezića, (dugotrajno i oduševljeno klicanje: Zivio! Vitezić!) koji je unatoč svojoj visokoj starosti i slabosti pohrlio k nama, na ovu skupštinu, k ovome mjestu, odkud se je već toliko puta izvila muževna njegova rieč u prilog toj našoj družbi, kojoj je on bio od njena osnutka pravi otac. (Ponovno klicanje dru. Viteziću). Nadalje red je, da Vam predstavim i čestne zastupnike naše štampe, i to g. prof. Mata Mandića za „Našu Slogu“, g. Franu Supila za „Novi List“ g. Josipa Pavačića za „Pučkog Prijatelja“ i g. dra. I. Pošćića za naš mjestni „Narodni List“. (Zivili)

Cjenjene gospodje, gospodice i stolana gospodo! Vi ste danasamo došli; da izvidite, što je sve ravnateljstvo naše družbe uradio tekom lanske upravne godine, i došli ste podjedno, da to ravnateljstvo savjetujete, uputite i ponukate, što treba da unapred radi i kako valja da unapreduje ovu našu družbu, koja nosi ime sv. Cirila i Metoda. Ta dva naša sveta apostola zašli su među Slavenske narode u doba, kadno su ti narodi čamili jošte u tuncu pogansku. I oni ili njihovi učenici su zašli medju poganske naše predje i posigli medju njih sjeme svete Krstove vjere. S vjeron prokrčila si je i u naš hrvatski narod put prosvjeti a po ovoj ujubudu. Tu imamo eto mi da zahtvalim svetu braći, našim zagovornikom. A uspomena na njih mora da nam bude nadsve mala već poradi toga, što su oni za svoje veliko dobročinstvo kojima su širili kršćansku vjeru narodnim jezikom među sve Slavene, i uveli slavenski jezik u liru move Božje, postali žrtvama svakojakih progona i napadaja sa strane naših dušmana — tudjinskih oblastnika. I ti su oblastnici slijali medju naše starje nekako viestnike, — ali tim viestnikom bio je u jednoj ruci krit — a u drugoj mag, tako da su oni pod izlikom vjere tražili našu smrt. Drugačije je to bilo sa svetom braćom Cirilom i Metodom. Njih je u svetom njihovom djelovanju pratili jedino sveta, evangelijska misao, našeg božanskoga Spasitelja koju su naučili jezikom kojim se jedino uspijehom naučili može — a to su ih dušmani mučili; i proganjali.

Daleko je vrijeme koje nas dieli od te svete braće — pa ipak, vidimo, da su ondašne okolnosti, za nas u tom pogledu ostale malo ne iste. I danas bi, nas se htjelo otučiti, raznorditi i to sve putem crkve i škole. I danas, ako se tomu, protivivimo, proglašuje se, nas za prevaru i bunitelje mira, i proganja, se nas. Ali mi se ne smijemo prepustiti, postojano i odvazno moramo braniti naš jezik, onako, kako su ga neko braniši naši sveti, koji

je upravo grozan. Biedni kralj i bledna kraljica! Glede Bugarske rete knez, da se nadja, da će se tamoziti metuz brzo ulaziti. Gleda Slaveni u obće reče knez, da je njihova budućnost odvisna od Rusije. Slaveni, koji se Rusije odrči, gube svoju narodnost i svoj narodni ideal.

Prava. Prama ugovor, što su ga sklopili srbi i bugarska vlada, sastati će se dne 18. t. m. srbsko-bugarsko povjerenstvo, koje je pozvano, da srbsko-bugarsku granicu obilježi tako, da se u buduće ista nebude mogla povrediti. Od srpske strane sudjeluje u tom povjerenstvu zapovjednik divizije u Timoku, predstojnik timskoga okruga i po jedan tajnik. Tom putnikom urediti će se takodjer odsteta radi dosadašnjih programčićnih povreda. Uslijed odlučnog prosvjeda, što ga je podigao u Carigradu srpski poslanik general Gručić radi posliednjih povreda granica, naložio je sultani, da podje bezodvlačno turski general Hamdi paša na granicu i da uzpostavi što prije red. Turski general imade obširnu punomoć, te može za slučaj potrebe raspustiti i turske pogrančne čete.

Bugarska. Službeni list bugarske vlade poriče odlučno vješt, da će toboži Bugarska odstupiti Rusiji luku Burgos, za što bi joj ova izpoštovala zajam od sto milijuna franka. U noviju doba sele se bugarski Muslimi u Rumunjsku. Razlog tomu izseljivanju da je neprijateljsko držanje kršćanskog pučanstva. Privatne vještice iz Sofije kaže, da će se doskora zaručiti bugarski knez Ferdinand sa crnogorskim knežnjicom Ksenjom, sestrom talijanske kraljice.

Rusija. Jedan uvaženi ruski list bavi se pitanjem, da li je moguća federacija balkanskih naroda. Taj list dekaznava, da je takav savez moguć u uvjet, da države, koje stupe unj, brinuće se za svoje posebne probitke, odgođe rješenje svih otvorenih pitanja do zgodnje vremena. Uz taj savez morala bi biti koja izravnska vlast, koja bi svojom prisutnošću držala u izvestnim granicama sebične težnje pojedinih država. Takav savez balkanskih država biće bi koristan, dok bi posjedao, a on bi posjedio onaj čas, kad bi balkanske države mogle da rješe svoja međusobna priporena pitanja. Pri tom bilo bi svakako najvažnije pitanje, koja da bude ta izravnska vlast, koja bi isla na ruku onim državam?

Mjestne:

S. S. al P. g. s. Stvari se ili mu je mrzko napisati cijelo ime našeg lista. Nije čudo, jer naše ime nosi „pipo“, pa je ta gospodi i „drugovima“ mrzka. Ne zato, što bi mi na njihova imenu štrogod mrzili, već da pristidimo prostora, sluzimo se i mi danas njihovim načinom.

Oni u jednom članku žale na „većno žrtvovanje liberalnih idejala“, a u drugom nas podučavaju, od kolike bi koristi bilo da bi „talijanska mladost“ mogla ući u talijanskoj univerziji. Dakako, sudruži se briuno za talijansku mladost, da hrvatsku nije ih brigla. Da budu pripoznati u Austriji izpit položeni na zagrebačkom sveučilištu, zato nisu podigli njeda svoj glas. A ne podižu ga ni proti zlotravnom radu istarskog zemaljskog odbora, koji bas u ovo zadnje doba pobesnio proti hrvatskim putim i školama pokrajine, pa pregruo da jim osjeti razvitak svakim mogućim sredstvom, što organ zemaljskog odbora i javno donosi.

Nego od kuda sudružima najednoč toliku ljubav za sveučilištem, kad su naši ljudjima nedavno njihovi prvi govorici, a la „Pire“, u greci upisivali zauzimanje za pazinsku gimnaziju, koja da dolazi u prilog Hrvatima, a da su za sočajiste dovoljne „Judeške šole“. Možda je onda Pire bio za minimalnih školski program, dotim u minimalnom upravnom programu, uključen je valjda maksimalni program školski? Jer su li njihovi programi, kao „armonika“, koja se daje raziteti na svaku notu, a kojim se može počitavati svaku bedastocu?

Mi bismo ih samo pitali: da dodjele na občinu, bi ste li podigli svoj glas, da se otvor u Puli koja javna hrvatska škola? Ali biste možda pomogli, da se ona jedna uzdržavana našim žujima možda još zatvori? Tačan odgovor na ovo pitanje vrlo bi nas veselio.

Konačno pišu, da je socijalna stranka jača gdje je obit razvijen, gdje je proizvodnja unapredjenja, gdje je naobrazba razširenja. Da nam je što stalo do njihova pisanja, mogli bi im pokazati zemlju, gdje svega nabrojenog ima u izobilju, ali gdje socijalizma ima jako malo. To bi bila n. pr. sjeverna Amerika.

Ukoga talijanske Pale. Za proslaviti porod kraljevne Jolande Valjda, odlučilo je neko mjestno talijansko društvo,

da udesi koncert u vrtu pljenjske gospodine u Puli. Gostioničar im je dozvolio, da mogu dovesti glazbu i mandoliniste u vrt, a za drago oni nisu ni pitali. U svatu većer eto ti na jedino občinske glazbe i mandolinista, te ponosito zauzeće mjesto. Nakon malog dogovora privukote stolicu k ulazu u gostionicu, postavise na nj tanjur i da će pobirati ulaznicu. Prvi uljegošte sneki oficiri i prvi pozdrav nespretnim pobiracima ulaznine bio je: „schauen sie, dass Sie weiter kommen!“ Nu ovi se nisu dali ustrasti već su junaci zahtijevali: „prego signori ingresso, oggi si paga ingresso!“ Prepirku je prisjeckao gostioničar, koji je finu gospodu od odbora na red pozvao i poučio jih, da je u svojoj gospioni on sam gospodar. Na to su biesni koncertiste počeli kriviti jedan drugoga, častec se narodnim kulturnim izrazima madonna, ostia, dio ecc, a mandolinisti, s mandolinama izpod pazuha nojednoće podbrusile pete, praćeni zvijždikom i sakazmima nekolice prisutnih gostova. Kad je kellner još porinuo u kuf stolicu, sa tanjurom i par seksera što je valjda sam odbor bio kod ulaza položio, neki vatreni doktor od Demokratike nije mogao supreći, a da ne izusti dugu govoranciju, tužeći se na stranotu koju je talijansko doživilo, a da bi gdje već pod sâmim kapitolijumom negdašnje rimiske „Pietatis Iuliae“. Občinska glazba nije se dala prestrasti, već je junaci svirala cijelu večer bez ulaznine ubranoj množini gostova. Nu najslabije je prošao gostioničar sam, jer su ga goali od stola do stola pozivali i psovali što jo dopustio da udj... predstavnici hiljadugodišnje kulture, koju su neki drastičnije nazivali, a ubog gostioničar, hačen na muke, hvatao se za glavu i uvjeravao: „Meine Herren, nimmer mehr, nimmer mehr!“

Oče vidac.

Pokrajinske:

Imenovanje. Car je imenovao odjelnog predstojnika u ministarstvu Trgovine, Natala Ebnera u Ebenthalu, predsjednikom pomorske oblasti, te je tom prigodom uvršten ad personam u IV. platezni čin.

Zemaljski odbor u Poreču talijanskom učitelju Pegani. Zemaljski odbor u Poreču zaključio je u zadnjoj svojoj sjeđnici, da se dade izvanredni putem odstetu za stanarinu iz zemaljske blagajne talijanskemu učitelju Pegani u Voloskom. Blaženi štěcenici istarskoga zemaljskoga odbora — jer dobituju odštete i izvanrednim putem!

Benatti — Schaffenhauer! Hoćeće, da Vam ih predstavimo? Zasto ne! Prvi je glasoviti zastupnik V. kurije na carevinčkom vjeću — komu pomoglo do te časti protuzakonito svi... nasi prijatelji (?) a drugi Vam je c. kr. namještajni savjetnik i upravitelj c. kr. kotarskoga poglavarsvata u Kopru.

Vi pišite — kako dolaze ova dvije istu rubriku; jedan koji ima za sobom 10 milijuna podanika kralja Viktora Emanuelu, drugi Niemac i c. kr. činovnik E. mi se ipak ispiši slazu, niji nitište. Bog da kakve razlike u našem i mislim, oni se u mnogom daju posve slazu i... Najradje nadju se zajedno na školskom

polju (kad neima posla na političkom), jer je jedan predsjednik a drugi član c. kr. kotarskoga školskoga vjeća. Školsko polje u Istri, bilo bi najzahvalnije — kad bi se valjano obradjavalo i kad bi bilo vrijednih radnika i dobrih gospodara. To vriedi i za koparski politički kotar. Utijemim imade još dosta zapuštene ledine, koja čeka marljive radnike i dobre gospodare. Ona četica naših radnika — govorec po duši — čini svoju svetu dužnost i napazez na loše gospodare. Tim radnikom čini se doduse svakojak zapriče, al u njih je već ljubav do škole i do bledog naroda nego li obzir do loših gospodara.

Medju timi radnici imade i nemarinka, licenčnica, punta ili bijesnomučnica. Rledki su hvali Bogu i nisu naši; bili su naši; odpalj su; izdali su svoj rod, svoju krv; očekuje ih proklešto božje, jer ih je narod jure prekao. — Njima neima proštejna na ovom, ni na onom svetu — jer: „prošteno je svima — svima, samo nija je izdajici!“ Ti nesretnici jesu ljubimci loših gospodara — jer im služe u njihove smradne, političke svrhе. Ti nisu radnici na školskom polju, nego agitatori i plaćenici talijanske „Signorie“.

Stojeći pod zaštitom loših gospodara — misle, da im je sve dopušteno. Često nepoznavaju ni ishlih gospodara; više puta nemare ni za njihove savjete ili ukaze. Razmezani su, objestni — pa tko će njim Šta? Ta za njimi stope ne samo loši gospodari, nego i čitava legija najvećih mogućnosti Istra. Njim se nemože ništa da dogodi, oni su u najljesnijoj svezi sa lošimi gospodari i sa onimi, koji u pokrajini vedre i oblače. Oni nemogu ništa izgubiti — već samo dobiti; njihov izdajnicki trud mora biti bogato naplaćen — jer znaju mnogo loga, što nebi bilo milo lošim gospodarom i njihovim zaštitnikom, da dodje na božje svetlo. Ali što onda, ako takav razmazanac slavlja u pogibelj ugled i upliv svojih gospodara? Pisati mu, moliti ga, groziti mu se, poslati mu posebnog odaslanika, da ga mire; da ga mole i proso neka se umiri — jer sto je preyiše, nije ni s maslom dobro! A ne pomogne li ni to? Eni skrajanog središnjeg svemogućeg Benattija, pred kojim pada u prah svi oni, koji vole puna korita talijanske gospode.

Bennati namogradi čelo, napiše oštri zapovied, da se treba obuzdati — jer li se inače spravilo loše gospodare u kašu — i to sve u redu i miru.

A koja li nauka od te bajke? Evo je: U političkom kotaru koparskom zadavao je neki učitelj trista jada školskoj oblasti zbog neobuzdanog agitacije i čudnog ponašanja. Proti učitelju dozajle u Kopar tužbe dan na dan. C. kr. kolarsko školsko vjeće molilo i prosilo i prosilo, da se obuzda. Ali jok! Ni molbe ni grožnje ne nepomoći nista. Poslan bijaše na lice mješta školski nadzornik, ali i on bijaše loše sreće. Sto tada? Premjetiti ga? Ne — jer je izvrstan agitator a ono mjesto je važno. Kazniti ga? Očuvaj Bože! Tazar da se zaboravi na njegove neizmjernje zasluge!! Dakle Sto? E, nezove se budava predsjednik c. kr. kot. školskoga vjeća Schaffenhauer pl. Neys! Njemu i jedno oko dosla. Dosjeti se brzo jadu, pak hajd do prijatelja Bennatti-a, ter ga zamoli, da pošto su sve molbe, opomene, grožnje itd... neka on za miloga Boga ponizno zamoli učitelja X + Y, da se za milosrdje bože umirili i obuzdali blagogotno izvoli. Prijatelj — prijatelju neodriče usluge: Bennatti uslijedi molbu, napiše pismo, pola sladko polu ostro, i mi je priyremeno uzpostavljen. Učitelj taj ne radi ni na Hrvate ni na Slovence — a na citatiju je, da pogodi za koga li radi?

Zarmanjska škola u Fraskath! Zagudjeni pitate se — zar ne — cijenjena c. kr. učiteljica jesu li blažena, Fraskati i gdje u Kularjib ili Pulji — a kad tunc omi se usred naše tužne istre, time bližu čepićkoga jezera — a slove od davnje starine lepim hrvatskim jezikom Sušnjevac.

U tih novopočenih Fraskatih hoće i starški naši usrećitelji, da ustrojerumušku školu, koju nikto ne traži i ne želi, da se tobož one ostatke, nekadanjih Rumunja, koji su posve počivajući — sačiva od vrijeđnih radnika i dobrih gospodara. To vivedi i za koparski politički kotar. Utijemim imade još dosta zapuštene ledine, koja čeka marljive radnike i dobre gospodare. Ona četica naših radnika — govorec po duši — čini svoju svetu dužnost i napazez na loše gospodare. Tim radnikom čini se doduse svakojak zapriče, al u njih je već ljubav do škole i do bledog naroda nego li obzir do loših gospodara.

A za 17.000 naše djece neima Žem, odbor novaca !!

Pjevačko-čitališko draživo „Ilijira“ u Poreču priređuje u nedjelju 16. tek uz sudjelovanje družavca „Sloboda“ iz sv. Antona, i „Zrinjski“ iz Dekana druživenu veselicu. Početak točno na 4½ ure posje podne. Ustupnina 40 h. — Stolice 20 h. — Sreće po 20 h. Čisti dōbitak je namjenjen nabavi državne zastave. U slučaju neugodnoga vremena, veselica će biti prenesena na 23. t. m.

Sa kvarnerskih otoka. Naše učiteljstvo ostalo je neugodno iznenadeno, što bijaše imenovan ravnajućim učiteljem II. reda u Velom Lošinju talijanski svećenik Don Vincenzo Scarpa. To

iznenadjenje imade više razloga, a ponajglavniji su slijedeći: G. Scarpa je talijanski svećenik, koji bi bio lahko našao radnje i zaslube kao svećenik, te mu nije trebalо, da otimle jadnemu pučkom učitelju bolji komadić kruha izpred ustiju. Njega bi bio stalno namjestio njegov hiskup na unosno mjesto, a kad nebi bio mogao doma dobiti takvog mjeseta, eno mu presvj. g. Flappa, koji prima objeručke talijanske svećenike u svoju biskupiju, te jili Šalje, i u čisto hrvatska mjeseta, pa i nepoznatu li jeziku puka. Nepita se tuj, što će takav svećenik medju pukom, kad nepozna jezik, nego hujde, uti i savjetuj kako znades i kako možeš — pa mirna Bosna.

Mjesto ravnajućega učitelja II. reda u Lošinju bilo bi dobro došlo mnogom, našem, učitelju, koji su puni djece, koji su usposobljeni za ono mjesto i koji imade više vrlina, kriposti i sposobnosti nego li g. Scarpa.

Ovaj je došao — kako je poznato — čudnim načinom u tenu te bijaše imenovan za ono mjesto proti svakom očekivanju. Don Scarpa nije Bog zna kakav celebritet u svojoj struci, jer je, ako se nevaramo opetovo činio izpit uspostavljenja još godine 1874., kadno je još vredio tako zavrsiti zakon povlastica ili legge di favore*. Na temelju palječaja imao je pravo na ono mjesto učitelj, usposobljen u talijanskom, hrvatskom i njemackom jeziku, a među molitelji bijaše takovih, koji imade sve te zahtjeve. Pitajte pak don Scarpa, imade li on sve te kvalifikacije. Ako vam je pokaze, ili dokaze, da je ima, opozvali ćemo sve ovo, sto pišemo o njemu.

Medju molitelji za ono mjesto, bijaše i takovih, koji su ne samo usposobljeni za ono mjesto, nego i zasluznih po znanju, po sposobnostih i po dugom nizu godina službe. Imade li sve to don Scarpa? Ništo! Medju njimi imade ih, koji imade preko 30 godina službe, uz to svu oči obitelji, nekoj sa platom III. reda. Kad bi se bilo strogo po zakonu postupalo, bio bi stalno koji od njih imenovan na to važnije, i bolje mjesto, od kojega neima don Scarpa nikakve materijalne koristi. Ovim imenovanjem pokazalo se žalilozne opet jednom, da kod promaknuća naših učitelja nevrde ni sposobnosti, ni zasluge, ni godine službe, ni mnogobrojna obitelj — sve — to pada. pred odučenom voljom porečke gospode — u prah.

To su yan razlozi, koji vapiju proti onom imenovanju, ali koji su ostali neuvaženi od najviše školske oblasti — jer smo u Istri!!

Grozne II. nepravde! Glasilo tršćanskih čitalica, za koju so u Trstu občenito kaže, da uživa vladini podrpor, našlo se zelenu granu na velikom slavenškom stablu!

janskom ponosu, da zavija krvim nosom kano da ga je ujela zmija ljudica. Tu groznu uvredu naniela mu je c. k. finansijska oblast tim, što je u nekom spisu imenovala mjeseta Petrovija i Krašica a pravim imenom t. j. kako je narod nazivlje i kako se zovu od davnine davne. Tršćanskom čitalicom nije to dakako pravo, jer on bi htio sva naša imena mjeseta, gradova itd. potalijančiti, pak da zatim lagje dokazati može, kako je sva Istra talijanska — jer su i imena talijanska.

Mi savjetujemo tršćanskom čitalicu neka ide na lice mjeseta i neka se obavestis kod tamošnjeg naroda, kako on razvije ona mjeseta, i evo naše glave, ako se tamo ne vrati još većim nosom.

Pošta gelubova između Trsta i Rima! Povodom rođenja princeze Jolande-Margarile, kćerke kralja Viktora Emanuela i kraljice Jelene spustiše sa tornja sv. Jasta u Trstu 12 golubova postoša, koji su odnisi u nespašenog Trsta čestike „svomu kralju“, kako bi rekli zastupnici Hortiz, Mauroner i njihovi bivši drugovi. Golubovi stigle u Rim, predale tamo pozdrave i čestike nespašene braće — i valjda se sretno vratile natrag, da čekaju opet koji radoštan dogodaj u kraljevskoj obitelji. Krasna bijaše doista pomisa tršćanske irredente, izvežbali golubove listonoše, koji mogu danonice občiti između Trsta i Rima, te tako spasenu i nespasenu braću držati u neprestanom doticanju. Te mili ali njezne životinje mogu biti svjedoči najvatrenijih i najiskrenijih izražaja uzajamne ljubavi i bratstva između Trsta i Rima — i oni neće nikomu ništa odati — oni će svu nedužnu korespondenciju podijeljene braće pod svoja bijela krila lako sakriti, da ju ljubopitno i radošnalo oko il nho nepoznati osoba neće nikada dousiti. To bijaše pametan izum!! Imade bo časova, kad se svega, Šta sreću čuti i pamet izmisla, nemože izručiti ni c. kr. posti, ni c. kr. brzovaru — pa za takve slučajeve eto golubove listonoše, koji će vazda neprijeti i neopaženi učinili svoju rodaju i u dužnost. Od sada neće trebati ni na poštanskom ni na brzovarnom uredu bistrogledi činovnika, jer imamo, hvala Bogu, golubove listonoše, koji će nas moći česice izvešćivati o ljepon zdravlju mlade princeze Jolande, a mi ćemo se moći tamno potužiti, kako nas grozno mrevari vlada i predketi ščavi!

Iz drugih krajeva:

Radostan dogodaj očekuje u ruskoj carskoj obitelji. Mlada carica rođili su polovicom tek mjeseca četvrteto diete. Do sada je porodila tri djevojčice — velike kueginje.

O tom budućem dogodaju u ruskoj vladajućoj obitelji nepisu novine skoro ništa, dočim su talijanska novina u kraljevini i kod nas mjeseci i mjeseci, dan na dan pisale o kraljeviću koji će se roditi.

Draživo sv. Cirilla i Metoda. Split-sko „Jedinstvo“ od dne 4. t. m. piše pod gornjim naslovom: „Hijeli bi znati što je sa predlogom, da se istarsko kulturno piće proglaši občinim slavenškim piće. U svoje doba predlog bio je odusjevljenjem primljen i prihvatan od slavenških listova, a danas sve — zaledio.“

Dobro bi bilo, da se opet probudi.

I mi preporučamo svim slavenškim listovima vraći ovo pitanje. Hrvatski i slavenški listovi morali bi u tom prednjaciti, te nemirovati, dok se ono neživotvori. Tuj se bo radi o životu i smrti 200.000 Hrvata i Slovenaca Istra, koji se absolutno nemogu oteti moralnoj smrti, budu li ostavljani sami sebi i ne budu li svi uzelci k srču njihovu tlužnu sudbinu sva slavenška braća. Nā djele slavenšku braću, da spaši ovu još zelenu granu na velikom slavenškom stablu!

Hodočašće iz Trsata u Loretu. Prigodom proslavljanja sv. Jelje nisu osobito siromašniji slojevi našega naroda mogli hodočašći u daljnja prošteništa. S toga se je žasnovalo hodočašće iz Trsata u Loretu, bude li se odazvao dovoljan broj vjernika. Razpored hodočašća jest ovaj: Dne 30. jula u 4 sata po podne sastanak u crkvi Bl. Dj. Marije na Trsalu. Nakon obavljenje pobožnosti procesija na Rieku do parobroda. Dolazak u Jakin 31. jula u 5 sati u jutro. Posebni vlak vozi hodočašnike do postaja Loret. Odavde ide procesija do sv. kudice. U crkvi najprije pozdravna propovijed, zatim pjevanja sv. misa propovijedana u kapeli sv. Cirila i Metoda. Poslje toga će ga svećenici misili sv. mise a narod obavlja po volji svoju pobožnost i razgleda crkvu. U 4 sata po podne sastanak u crkvi, propovijed i odlažak. U Jakin dođe se natrag oko 6 sati po podne. Tu se možemo zadržati 2-3 sata, da hodočašnici tom prilikom podiju u grad. Dolazak na Rieku 1. augusta u 5 sati u jutro. Iz parobroda ide procesija u kapucinsku crkvu. Na ovo hodočašće nek svatko uzme samo toliko robe, koliko mu najnužnije treba. Gospoda svećenici umoljavaju se, da uzmu još sobom reverendu, roket i kvadrat. Hodočašnici I. razreda moći će dobiti poselje u kabinah po K 1 za noć. Uplatu za poselje pridržalo si je parohodarsko društvo za sebe. Dobre i dosta jedline hrane moći će se dobiti na parobrodu. U Loretu rado uzimaju naše krune. Koji bi međutim htio imati talijanskog novca, nek izvoli poslati, da mu se promjeni. Ciena za parobrod i za željeznicu iz Rieke do Loreta i natrag jest za I. razred 7 for., za III. razred 5 for. Za Rieku i okolicu prima predplatu samostan čč. oo. kapucina na Rieki, a za daljnja mjeseta veleć gosp. Andrija Pobor, župnik u Tribliju z. P. Grizane, koji preuzima sa sebe upravu i dopisivanje. Predplata traje do konca mjeseca junija. U slučaju većeg broja hodočašnika uzeli će se dva parobroda, ili će se po drugi put idu istim parobrom.

Dobra nauka praznovjerjem. U mnogih naroda imade praznovjernih ljudi, koji vjeruju, da konopac (uže), kojim je bio objesen zločinac, donosi sreću onomu, koji ga imade u kući. Među takve praznovjerce spada i neki Andrija Bohuka, kobasičar u madjarskom Steinbischku, koji je pod svaku cenu hotio doći do komada konopca, koji bi donio sreću njegovim kobasicama. Nebudi naš Bohuka len, piše u Peštu krvniku Balli, neka mu za novce doneše komad konopca. Kobasičar je na odgovor dugo čekao. Pred nekoliko dana dođe kobasičaru jedan mladić i predstavi se kao pomoćnik Balle kod vješanja, i reče mu, da neka dođe u kavunu „Sport“, da ga čeka Balle, da želi s njim govoriti. Kobasičar pun veselja podje odmali sa mladićem u kavunu i nadje čovjeka slična Balli. Ovaj pokaza kobasičaru komad konopca i reće mu, da je onj objesen bio hrvatobučki Papp, i zatražio tobožji Balli 300 for. za toj konopac. Kobasičar sav veselo izbroji novce i strpa konopac u đep, te plati još dobru večeru. Sutra dan kada se kobasičar probudi, nadje u svom đepu ečdulju ovog sadržaja: „Ne uzmite za zlo dragi gospodine, mi smo vas prevarili. Zahvaljujemo Vam lijepo za novce, koje smo vrlo trebali“. Kobasičar je podnio prijavu.

Mrtvac — koji plaća pogrebne troškove. Neima tomu davno, umre u Galiciji seljak imenom Ivan Zuka. Rodjaci su preobukli mrtvaca i slavili ga na mrtvačku postelju (odar), a okolo njega stjeće (voštenice). Negdje oko pol noći digao se mrtvac sa postelje, pogasio stjeće i od prestrašenih rođaka zatražio večeru. Slijedećeg dana pošao je mrtvi-zivi u crkvu, da plati zvonara i voštenice; zatim je pošao k stolaru, komu je platio lies, u kojem je imao biti zakopan.

Mrtvi i živi Žuka je sada poslije prve smrti posve zdrav.

Gospodarske:

Obraća domaćih životinja od muha. Za vrijeme velike ljetne žegje i sparine moraju uboge domaće životinje, osobito pak konji, od raznih krilatih krvopijica upravo grozne muke podnošiti, ako im se gospodari nesmiju iako ih proti tim njihovim krvnim dušmanom ne brane. Imade više sredstava, kojimi se to lako postići može, a najuspešnija su slijedeća: 1. Uzme se orahovog lišća, ili lišća od buča (tikava) ili pak abdikovine, te se životinje nekoliko puta na dan tih lišćem čvrsto natru ondje, gdje ih muhe najveća napadaju. 2. Skuha se u jakom octu orahovog lišća, te se njim životinje svakih osam dana jedanput operu. 3. Napravi se otopenja od 65 grama smrdljivog asanta (Asa foetida) na dva decilitra octa i 4 decil. vode, kojom se onda životinje peru, kao što je gore rečeno. 4. Obukha se prostog i što jačeg, krzaka i odpadaka od smotaka u razmjeru džubana naprama vodi od 1:30, te se upotrebljava kao što je gore rečeno. 5. U istu svrhu skuha se sgnječenog češnjaka i svježeg pelina, i poveže se u krupu, koja se onda kod pranja životinje s onom vodom poputi spružive upotrebljava. Koji gospodar iole čuvstva naprama svojim domaćim životinjam imade, neće dugi oklevati, da ih uporabom kojeg od gore naznačenih sredstava od nesnosnih muha obrani.

Književne.

„Na okup“, onima, koji imaju srca za Hrvatsku, posvećuje Fr. F. Zagreb, lisak Antuna Scholza 1901. Ciena 50 h.

„Novo sunce“, mjesecišnik za proučavanje psihičkih fenomena, izdaje i ureduje dr. H. Hinković broj I. lipanj 1901. Zagreb, tiskara i litografija Mile Maravića.

„Novo sunce“ izlazi početkom mjeseca najmanje na jednom tabaku. Godišnja mu je predplata K 4, na polgodine K 2.

Restauracija ■ ■ ■ ŠEPUKA - PAZIN
sa sobami za prepavljanie
preporuča se
p. n. občinslu i putnikom za množobrojan posjet, obećajući uvičnost najločniju poslugu uz dobro domaću kuhinju te razna zdrava i krieku vina. Dobiju se tukodaj de-sertna vina, likeri i slastice.

Za svakog važno!



Ramprodaja!
Novo nivo clon od for. 295
Može se dobiti kraljevsko garantirano
naknadno predmetima:

1. Aaker Rem. čepni sat iz nikela (na želu po-srebrjenom) sa krasno graviranim poklopcom, točno udešen sa 3 god. jamstvom i tok.
1. ukusna iz goldina ili nikela sklopna verzika sa privjeskom. Parizki sustav.
1. liga za avratiošku iz goldina sa imit. berlanti.
1. par počlanjenih puceta za olive. Znak „Garantie“. 1. goldin.-oprernačka puceta za kosulje i vratniku, sastavljene od 5 komada.
1. par saunica iz cistog srebra, službeno puncirane.
1. goldin-prsten sa ukus. kamenom.
1 maljatko žepno ogledalo u toku,

**Ovih četvrtnaest vrleđnosti i krasnili
predmeta skupa su aker. rem. satom
samo za for. 2.95 uz pouzeće III poslav
unaprijed novac, slij. tvrdka**

BRĀČA HURVÍZ

Izvozna kuća, Krakov, Stradom 17 (Austrija)

Što nije u volju, prima se natrag u roku od 8 dana a novac se povrće, to je time izključena kaupca svaki pogublj.

Božićni ilustrirani Popis svakevratnih dra-gečica predmeta čiji se bavila i preste posle.

Prinaj se preprezavati i agenci.

Velika Štednja, poluočen najpočvovljiviji uspjeh kod Ratara, Vinogradara, Vr-lara, itd. itd.

Zelite li vaša polja, vrtove, perivoje, sgrade itd., a bez da osteliti biljke, očistiti proti bubreži u štednošnim namećinicima, koji su na veliki učin svih biljina? Doroljno je da upotrebiti

RUBINU i PITTELEINU

pragušeno praktično i ekonomično sredstvo iz više puta nagradjene tvornice A. Petrelli i dr. odlikovanje od kr. tal. ministarstva za poljodjelstvo, obrt i trgovinu. Povoljan uspjeh ovih proizvoda potvrđuju na stotine svjedoča-ru strane počinjene oblasti i osoba vjetrih pojedostvenih. — Proti permospori — cochliis (mokru) vinove loze, proti maslinovoj mili i slatkavica upotrebljite ramo Rubin. Uticaj dini obično priznani. — Proti vjenčica kruške (Tingis Piria) i svim ostalim hubama u ratarsku i kučanstvu upotrebljite samo Pittelleiu. — Prodaje se u originalnim posudama od kg. 1, 2, 4, 20 (za tvorničkom markom). — Poduka o porabi približno stvorki posudi. Popis sa preko 200 ciljnatih štetnih kukača doliva se hepljima na zahtjev kod sa-moga i jedinoga glavnog tužupnika sa skladistom za Rieku i Austro-Ugarsku.

Rieka — Drogerija G. CALLI — Rieka

Telofon hr. 201. — Via Perle, br. 2, neprazne Merkantile

Vrs. 15 stud. 1900.

Gosp. G. Galli

Rieka.

Rubin koji se mi predlaže pokazao među našim izvorima i dade mi najbolje efekte tako preporučujem. — Proti vjenčici kruške (Tingis Piria) i svim ostalim hubama u ratarsku i kučanstvu upotrebljite samo Pittelleiu. — Prodaje se u originalnim posudama od kg. 1, 2, 4, 20 (za tvorničkom markom). — Poduka o porabi približno stvorki posudi. Popis sa preko 200 ciljnatih štetnih kukača doliva se hepljima na zahtjev kod sa-moga i jedinoga glavnog tužupnika sa skladistom za Rieku i Austro-Ugarsku.

Antun Vojković.

Gosp. G. Galli

Rieka.

Prekle godine počinjeva sam u skladistom vrm „Rubin“ od kuke sa v. 15 stud. 1900. — Proti permospori i cochliis loze, te sam sa djevljanjem blo vremena zadovoljan i u to je mogu preporučiti svim ratarsima, da je slobodno upotrebljava. Utežiti se odani.

Još. Čip. Crvena počinjeva.

Karlos Ramicic

odr. stud. 1900.

Gosp. G. Galli

Rieka.

Javljam Vam rado, da su naši najbolji poslužitelji za „Rubinom“ preči permospori i cochliis našim vjenčicama, koji kvara vrtove i nizak zaboravio je da je povećanje hordoleptom tekućinom za laranjsku lozu, te sam bio zadovoljan. — Vam ovi slični zaboravi, što ste mi počinjali i budite pozvani da mi se dozvolite poljoprivrednoj ravnatelji moja pozasvastva.

Rieka, 15. siječnja 1900.

Franjo Baril.

Javljam Vam rado, da su naši najbolji poslužitelji za „Rubinom“ preči permospori i cochliis našim vjenčicama, koji kvara vrtove i nizak zaboravio je da je povećanje hordoleptom tekućinom za laranjsku lozu, te sam bio zadovoljan. — Vam ovi slični zaboravi, što ste mi počinjali i budite pozvani da mi se dozvolite poljoprivrednoj ravnatelji moja pozasvastva.

Pavelko, 28. studenoga 1900.

Kraljicu su se nešto poslužili počinjivati sa „Pimelodom“ na Kraljicu, karantinu, rizumu, jabukama i kruškama i truljima, zato je preporučavam svakom pojedostveniku, da upotrebljave ovaj svec.

Franjo Baril.

9-15 po podne osobni iz Trsta, Hrapelja, Divače, Rieke, Beča.

11-10 po podne briži iz Trsta, Hrapelja, Divače, Rieke, Beča.

Dolazak vlakova u Pulu.

8-25 prije podne iz Cerovlja.

1— po podne osobni iz Trsta, Hrapelja, Divače, Rovinja, Rieke, Beča.

2— po podn. osobni za Rovinj, Divaču.

6-15 orbi za Trst, Divaču, Rieku, Beča.

11-10 po podne briži iz Trsta, Hrapelja, Divače, Rieke, Beča.

Rodoljubi! Kupujte samo Cirilo-Metodijske žigice!

Treći svezak

Povjest *
* **Hrvata**
od prof. Ujek. Klaića.
Do sada izašla tri svezka dajemo
uz mjesecne odplate po K. 4.—

Poviest Hrvata

Upravo je izšao treći
svezak (drugi svezak
drugi dio). znači
nogota djela:

od najstarijih vremena do svršetka 19. stoljeća.

Ovaj svezak obuhvaća 20 starijih zraka, ukrašen je sa 77 slike, a stoji nevezan 8 kruna.

Napisao ju

VJEKOSLAV KLAJC.

Koliko vrijedi djelo prof. Vjekoslava Klaića o povijesti Hrvata, pri-znati je u najnovije doba i slavna

„Matica Hrvatska“, dosudivši piscu nagradu grofa Ivana Nep. Draškovića za godinu 1900.

Pozivamo sve dosadašnje predbrojnice da si nabave ove najnovije svezak, a ujedno molimo, da svaki u krugu svojih poznatih, ovo za nas toli važno djelo, toplo preporuči za nabavu.

Da olakšimo novim predbrojnikom nabavu do sada izlašlih 3 svezaka, to evo javljamo, da smo pripravni sve do sada izlašle svezake davati na mjesecne odplate.

Kod naručiš ili primanja knjige imade se platiti prva od-plata od K. 4.— a ostala točno svakoga slijedećega 1-ga u mjesecu.

Narudbe prima svaka knjizara i nakladnik Xuljana Lav. Kartmana (Kugli i Dentisch) u Zagrebu.

Treći svezak